

Uloga jedinica lokalne samouprave u poticanju razvoja gospodarstva

Crnjak-Radusinović, Bernarda

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:295428>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-24**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

zir.nsk.hr

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
„Dr. Mijo Mirković“

Bernarda Crnjak-Radusinović

**Uloga jedinica lokalne samouprave u poticanju
razvoja gospodarstva**

Završni rad

Pula, 2018.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
„Dr. Mijo Mirković“

Bernarda Crnjak-Radusinović

**Uloga jedinica lokalne samouprave u poticanju
razvoja gospodarstva**

Završni rad

JMBAG: 0303035106

Studijski smjer: Management i poduzetništvo

Predmet: Gospodarstvo Hrvatske

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Opća ekonomija

Mentorica: izv.prof.dr.sc. Kristina Afrić Rakitovac

Pula, rujan, 2018.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana **Bernarda Crnjak-Radusinović**, kandidatkinja za prvostupnika Poslovne ekonomije ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, **Bernarda Crnjak-Radusinović**, dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom «**Uloga jedinica lokalne samouprave u poticanju razvoja gospodarstva**» koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

SADRŽAJ

UVOD	1
1. LOKALNA SAMOUPRAVA	2
1.1. Definiranje i temeljni pojmovi.....	2
1.2. Sustav lokalne samouprave	3
1.3. Funkcije jedinica lokalne samouprave	4
1.3.1. <i>Regulatorna funkcija</i>	<i>5</i>
1.3.2. <i>Usmjeravajuća ili koordinativna funkcija</i>	<i>5</i>
1.3.3. <i>Organizacijska funkcija</i>	<i>5</i>
1.3.4. <i>Financijska funkcija</i>	<i>6</i>
1.3.5. <i>Funkcija zadovoljavanja javnih potreba.....</i>	<i>6</i>
1.3.6. <i>Razvojna funkcija</i>	<i>6</i>
1.4. Jedinice lokalne samouprave.....	7
2. LOKALNA SAMOUPRAVA U HRVATSKOJ.....	9
2.1. Ustrojstvo i djelokrug jedinica lokalne samouprave	9
2.2. Financiranje jedinica lokalne samouprave.....	10
2.3. Primjeri dobre prakse.....	11
1.3.6. <i>Općina Kostrena</i>	<i>11</i>
1.3.6. <i>Općina Dugopolje.....</i>	<i>13</i>
3. POTICANJE RAZVOJA GOSPODARSTVA NA LOKALNOJ RAZINI NA PRIMJERU OPĆINE SV. MARTIN NA MURI	16
3.1. Opća obilježja	16
3.2. Analiza prihoda i rashoda.....	17
3.2.1. <i>Analiza prihoda.....</i>	<i>17</i>
3.2.2. <i>Analiza rashoda.....</i>	<i>19</i>
3.3. Poticanje razvoja gospodarstva kroz poduzetničku zonu	21
3.4. Poticanje razvoja turizma	24
3.5. Izgradnja infrastrukture u funkciji razvoja gospodarstva	27
3.6. Kritički osvrt	29
ZAKLJUČAK.....	31
POPIS LITERATURE	33
POPIS TABLICA	35
POPIS GRAFIKONA	35

UVOD

Tema završnog rada je važnost gospodarskog razvoja u unapređivanju životnog standarda i dobrobiti stanovništva jedne zemlje. Lokalne vlasti ključni su promicatelji lokalnog gospodarskog razvoja. Na razne načine mogu se aktivno uključiti u pružanju potpore lokalnom gospodarstvu te time sudjelovati u procesu razvitka cjelokupne zajednice.

Cilj rada je analizirati uloge jedinica lokalne samouprave u poticanju razvoja gospodarstva. Rad se, pored Uvoda i Zaključka, sastoji od tri poglavlja.

U prvom dijelu rada biti će definirani i objašnjeni pojmovi lokalne samouprave, sustav i funkcije jedinica lokalne samouprave koje se sagledavaju kroz funkcije iste (regulatorna, usmjeravajuća ili koordinativna funkcija, organizacijska funkcija, financijska funkcija, funkcija zadovoljavanja javnih potreba i razvojna funkcija) te će biti definirane i objašnjene jedinice lokalne samouprave.

U drugom dijelu rada pažnja je usmjerena na ulogu lokalne samouprave u Hrvatskoj, ustrojstvo i djelokrug jedinica lokalne samouprave, financiranje jedinica lokalne samouprave te su navedeni primjeri dobre prakse na primjeru općine Kostrena, koja se prema najnovijem indeksu razvijenosti nalazi na prvom od ukupno 556 mjesta te općine Dugopolje.

U trećem dijelu rada prikazano je poticanje razvoja gospodarstva na lokalnoj razini – općina sv. Martin na Muri, koja se prema indeksu razvijenosti u 2017. godini svrstava u III. skupinu razvijenosti s indeksom od 75,25%. Objašnjena su opća obilježja općine, analizirani su prihodi i rashodi, poticanje razvoja gospodarstva kroz poduzetničku zonu, poticanje razvoja turizma, izgradnja infrastrukture u funkciji razvoja gospodarstva te kritički osvrt na analizirano.

Za izradu rada korištena je metoda analize, metoda indukcije, dedukcije te metoda deskripcije.

1. LOKALNA SAMOUPRAVA

1.1. Definiranje i temeljni pojmovi

Pojam lokalna samouprava treba razlikovati od pojma lokalna uprava. Lokalna uprava podrazumijeva ukupnost lokalnih sustava upravljanja unutar države, kao cjeline.¹

„Lokalna samouprava razrađuje i zaokružuje ideju diobe vlasti u horizontalnom poimanju (zakonodavna, sudbena i izvršna) te tehniku kontrole državnog aparata, sve to u vertikalnom odnosu širih i užih teritorijalnih jedinica (od lokalnih, preko regionalnih, do nacionalnih razina) a za što je nužno demokratsko okruženje.“² Lokalna samouprava je važan element u političkom sustavu europske liberalne demokracije pa je sastavnica svih suvremenih demokratskih političkih sustava u svijetu. Lokalna samouprava ima vladavinu kojom je najbliža građaninu sa važnosti i stajališta lokalnog. Upravo iz navedenog proizlaze vrijednosti kvalitetnog života koji je preokupacija modernog društva, pa se osim o gospodarskoj učinkovitosti vodi računa i o demokratskom političkom životu i očuvanju okoliša.

„Nužno je promišljanje nacionalne države kao dio političkog prostora, unutar kojega se ostvaruje i jamči vladavina osobne slobode, građanske jednakosti i društvene pravednosti, te u tom smislu se i oblikuje ustroj lokalne i regionalne samouprave.“³ Lokalna samouprava se bavi pitanjima kojima se uspostavlja harmonija između građana i institucija, također između lokalnih zajednica i države. Lokalna samouprava se bavi pitanjima kvalitete života i zadovoljstva građana.

¹Brunčić, D., Đulabić, V., *Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva*, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2001., str. 30.

²Brunčić, D., Đulabić, V., op.citat, pod 1, str. 31

³Brunčić, D., Đulabić, V., op.citat, pod 1, str. 33.

1.2. Sustav lokalne samouprave

Sustav lokalne samouprave je jako složen sustav, kojemu vrh predstavlja sama država koja, međutim, ne bi mogla sama funkcionirati bez manjih podsustava oblikovanih po teritorijalnom i funkcionalnom kriteriju.

Cjelokupan sustav se oblikuje na temelju odnosa središnje državne uprave i lokalne uprave i samouprave.

Sustav lokalne samouprave ne bi postojao bez jedinica lokalne samouprave koje predstavljaju oblik teritorijalne organizacije i upravnu kategoriju.

Oblici lokalne samouprave su različiti, pa se upravna struktura države raščlanjuje vertikalno i horizontalno. Horizontalno raščlanjivanje znači da jedinice na istom stupnju načelno obavljaju iste poslove, ali svaka za drugi teritorij, odnosno za drugi krug korisnika (npr. općine svaka na svom području).⁴ Vertikalno raščlanjivanje se odnosi na stvaranje novih teritorijalnih jedinica unutar sustava državne uprave (npr. uvođenje provincijalne, regionalne, kotarske uprave kao teritorijalnih međustupnjeva između centralne i lokalne uprave).

Novi koncept lokalne samouprave u Hrvatskoj prevladava od 1992. godine kada su gradovi i općine definirani kao jedinice lokalne samouprave, dok su županije definirane kao jedinice uprave i lokalne samouprave. Tada započinje i proces izgradnje potpuno novog modela lokalne uprave i samouprave. Današnji procesi europskih integracija potiču jačanje regionalne razine lokalne uprave, što je najčešće vidljivo kod zemalja u tranziciji.⁵ Osim toga, Hrvatskoj je potrebna daljnja decentralizacija, a ne ukidanje postojećih županija, zaključak je panela „Regionalni preustroj u funkciji poduzetničkog uzleta“ koji se održao 2016. godine u sklopu konferencije Small&Medium Business Forum. Panelisti su se složili da sam broj županija, bio on veći ili manji, neće donijeti ništa bitnog.⁶ Kao primjer toga navedena je Ličko-senjska županija koja je po površini najveća hrvatska jedinica regionalne samouprave, ali je isto tako po borju stanovnika najmanja. No, u okviru svojih

⁴ Brunčić, D., Đulabić, V., *Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva*, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2001., str. 74.

⁵ Brunčić, D., Đulabić, V., op.citat, pod 4, str. 75

⁶ Bičak, D., *Hrvatskoj je potrebna daljnja decentralizacija, a županije ne treba ukidati jer su nosioci gospodarskog razvoja*, Poslovni dnevnik, 2016., dostupno na: <http://www.poslovni.hr/poduzetnik/hrvatskoj-je-potrebna-daljnja-decentralizacija-a-zupanije-ne-treba-ukidati-jer-su-nosioci-gospodarskog-razvoja-307507> (25.09.2018.)

mogućnosti, hrvatske županije su nosioci gospodarskog razvoja u zemlji. Do sada je decentralizacija dala dobre rezultate te ju je nužno i dalje provoditi pošto županije i lokalna samouprava mogu pravodobno prepoznati i odreagirati na potrebe svojih građana te determinirati nedostatke na lokalnoj razini kao i strategije za njihovo ostvarivanje. Ono što nedostaje, je veća ovlast i snažnija financijska sredstva. Ljudi na terenu znaju najbolje kakva je situacija i kakvi su problemi. Jedna od efikasnih mjera decentralizacije bi bilo kada bi država na županije prenijela prvostupanjsko odlučivanje o državnoj imovini na području pojedine županije.

1.3. Funkcije jedinica lokalne samouprave

Funkcije jedinica lokalne samouprave temelje se na zakonskim odredbama (ustav, zakonski propisi i akti, uredbe, pravila i statuti jedinica lokalne samouprave).

„Uloge ili funkcije jedinica lokalne samouprave bitno obilježavaju njihovu prirodu te su temelj njihova razlikovanja. Funkcije jedinica lokalne samouprave izvorište su i temeljna okosnica njenog oblikovanja.“⁷

Sagledavajući narav, ali i sadržaj ovlaštenja nad djelovanjem, odnosno, sadržaj poslova koji ostvarujući ta ovlaštenja jedinica treba obaviti, možemo govoriti o:

- regulatornoj (normativnoj),
- usmjeravajućoj ili koordinativnoj,
- organizacijskoj ili izvršnoj,
- financijskoj funkciji,
- funkciji zadovoljavanja javnih potreba,
- razvojna funkcija.⁸

⁷Brunčić, D., Đulabić, V., *Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva*, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2001., str. 127.

⁸Brunčić, D., Đulabić, V., op.citat, pod 6, str. 131.

1.3.1. Regulatorna funkcija

Regulatorna funkcija je funkcija koja se bavi uređenjem unutarnjeg ustroja, načinom funkcioniranja određenih sastavnica sustava, što bi značilo da se bavi radom tijela ili drugih srodnih jedinica u zemlji i u inozemstvu. Kada kažemo u inozemstvu navedeno se odnosi na to da danas u Europi i svijetu postoji velik broj različitih oblika međunarodne suradnje jedinica lokalne samouprave jedne države s jedinicama iz druge države. Prekogranična suradnja teritorijalnih jedinica se odnosi na svako usklađeno djelovanje kojemu je cilj poticanje i jačanje susjednih odnosa između teritorijalnih jedinica. Regulatorna funkcija se vrši i unutar pojedinih djelatnosti kada joj je to povjereno i u okvirima utvrđeno zakonom. Nositelj regulatornih ovlaštenja je predstavničko tijelo koje se zalaže za interese skupina unutar lokalne jedinice samouprave.

1.3.2. Usmjeravajuća ili koordinativna funkcija

Prema usmjeravajućoj ili koordinativnoj funkciji županije usklađuju interese i poduzimaju aktivnosti s ciljem ravnomjernog gospodarskog i društvenog razvitka općina i gradova u sustavu županije i županije kao cjeline. Uloga navedene funkcije vidljiva je i u usklađivanju mreže odgojnih, prosvjetnih, kulturnih, zdravstvenih, socijalnih, komunalnih te drugih institucija i objekata infrastrukture koji su važni za područje županije kao cjeline.

1.3.3. Organizacijska funkcija

Organizacijska ili izvršna funkcija podrazumijeva pravo samoorganizacije u izvršavanju zadaća jedinica lokalne samouprave. Jedinice lokalne samouprave zbog ostvarivanja ciljeva osnuju pravna tijela, ustanove i druge javne službe, trgovačka društva, i dr. Ostvarivanje organizacijske funkcije je u rukama izvršnih tijela (načelnika, gradonačelnika, župana, poglavarstva i upravnih tijela) te predstavničkog tijela (samo kada izvršenje uključuje i odlučivanje, što bi značilo regulaciju odnosa, npr. kod osnivanja organizacije/tijela).

1.3.4 Financijska funkcija

Financijska funkcija je funkcija koja obuhvaća poslove financiranja javnih potreba pa kao takva ima i regulatorne, usmjeravajuće i organizacijske funkcije, koje integrira, osiguravajući materijalnu osnovicu njihovog ostvarivanja. U njenom okviru uređuju se odnosi koji su ovisni o materijalnim sredstvima koja su na raspolaganju za izvršavanje određenih zadaća.

1.3.5. Funkcija zadovoljavanja javnih potreba

Funkcija zadovoljavanja javnih potreba temelji se na spoznaji da su ljudske potrebe i motivi pokretač razvoja ljudske zajednice. Razvojem ljudskog društva javljaju se potrebe socijalne, kulturne, ekonomske prirode koje je potrebno zadovoljiti, posebno one na lokalnoj razini.

Cilj funkcije zadovoljavanja javnih potreba je optimalno zadovoljiti potrebe Opseg potreba utvrđen je prema kriterijima koji se temelje na veličini područja, broju i strukturi stanovnika te na razvijenosti djelatnosti i broja njezinih nositelja.

1.3.6. Razvojna funkcija

Osim prethodno navedenih funkcija jedinica lokalne samouprave, postoji i razvojna funkcija. Razvojna funkcija se razlikuje od prethodno navedenih jer nije zakonski naglašena, već je usko vezana uz zadovoljavanje javnih potreba te potreba građana koji žive i djeluju na njezinom području. „Ovom funkcijom jedinica osigurava usklađivanje interesa i poduzimanje aktivnosti radi gospodarskog i društvenog razvitka područja na kojem djeluje, ovisno o određeni propisima, utvrđenoj nadležnosti, a riječ je prije svega o usklađenom prostornom razvitku, razvitku komunalne infrastrukture, stvaranju uvjeta za gospodarski razvitak i razvitak javnih

službi.⁹ Sredine koje nisu sklone razvoju, nemaju budućnosti, pa stagniraju i nazadaju pa je zbog navedenog potrebno kvalitetno razviti ovu funkciju.

1.4. Jedinice lokalne samouprave

Lokalne jedinice su jedan od temeljnih pojmova koji se vežu uz lokalnu samoupravu. „Lokalna jedinica označuje pojedino područje na kojem djeluje neki lokalni sustav upravljanja.“¹⁰ Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, također to mogu biti i druge jedinice koje se određuju zakonski. Poslove koje obavljaju jedinice lokalne samouprave odnose se na potrebe građana. U poslove lokalnih jedinica spadaju poslovi koji se odnose na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalna djelatnost, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kultura, tjelesna kultura i sport, zaštita postrošača, zaštita i unaprijeđenje prirodnog okoliša te poslovi protupožarne i civilne zaštite.¹¹ Za ravnomjerniji razvoj pojedinih jedinica lokalne samouprave potrebna je solidarnost koju je moguće ostvariti na način da država financijski pomaže slabijim jedinicama lokalne samouprave. Za razvoj jedinica lokalne samouprave važno je baviti se pitanjima prostornog uređenja kojim se osiguravaju uvjeti za gospodarenje, zaštitu i upravljanje prostorom. Djelatnost prostornog uređenja je jedan od temeljnih zadataka jedinica lokalne samouprave, pa se na razini grada/općine osiguravaju uvjeti za uređenje prostora i urbanističko planiranje, također i zaštita čovjekovog okoliša. „Zadaci i problemi prostornog uređenja koje rješavaju jedinice lokalne samouprave različitog su obujma te zahtijevaju različite aktivnosti i zahvate u prostoru, ovisno o veličini jedinice lokalne samouprave, broju stanovnika i naselja, veličini naselja i njihovom značaju, stupnju urbanizacije, razini komunalne opremljenosti, graditeljskim i prirodnim vrijednostima prostora, značaju infrastrukturnih građevina, problemima zaštite okoliša te drugim osobitostima i specifičnostima prostora.“¹² Da bi se izvršili zadaci i riješili problemi potrebno je poznavati stanje prostora i problema koji se javljaju u korištenju i zaštiti

⁹Brunčić, D., Đulabić, V., *Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva*, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2001., str. 135.

¹⁰Brunčić, D., Đulabić, V., *Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva*, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2001., str. 30.

¹¹Brunčić, D., Đulabić, V., op.citat, pod 9, str. 37.

¹²Brunčić, D., Đulabić, V., op.citat, pod 9, str. 136.-137.

prostora, kao i mogućnosti koje prostor pruža sa svim svojim osobitostima. Zbog navedenog, jedinice lokalne samouprave moraju imati utvrđene ciljeve prostornog uređenja te na temelju prostornih planova usmjeravati razvoj u prostoru i poduzimati mjere za ostvarenje postavljenih ciljeva.

2. LOKALNA SAMOUPRAVA U HRVATSKOJ

2.1. Ustrojstvo i djelokrug jedinica lokalne samouprave

Ustroj i djelokrug jedinica lokalne samouprave i uprave, odnosno općine, grada i županije proizlazi iz ustavnog modela lokalne samouprave i uprave. Ustroj i djelokrug se temelje na ustavnim načelima o ustrojstvu vlasti, a posebno na načelu diobe vlasti. „Još od 1990-ih se polazi od načelnih prava na samoorganizaciju jedinica lokalne samouprave. Zakon određuje samo temeljna opća pitanja statusa članova predstavničkih tijela, kao i unutanje ustrojstvo i način rada. Poblizu razradu pitanja ustrojstva i djelokruga. Zakon prepušta statutu jedinice lokalne samouprave i poslovniku predstavničkog tijela.“¹³ Djelokrug predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave proizlazi iz samoupravnog djelokruga u ovisnosti da li pripada gradu, općini ili županiji. U Hrvatskoj je ustrojstvo i djelokrug jedinica lokalne i regionalne samouprave određen Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Djelokrug općine, grada i županije uključuje poslove koji se odnose na:¹⁴

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i sport,
- zaštitu potrošača, zaštitu i unaprijeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području,
- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Na ustroj i djelokrug jedinica lokalne samouprave mogu utjecati i građani neposrednim sudjelovanjem u odlučivanju o lokalnim poslovima na temelju referenduma.

¹³Šeks, V., Sokol, S., Kreger, J., Parać, I., *Hrvatski sustav lokalne samouprave i uprave*, Organizator, Zagreb, 1993., str. 51.

¹⁴Narodne Novine, *Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*, (NN 123/17), Čl. 18., Zakon.hr, 2017., dostupno na: [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podrucnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podrucnoj-(regionalnoj)-samoupravi) (07.04.2018.)

2.2. Financiranje jedinica lokalne samouprave

U Hrvatskoj je financiranje jedinica lokalne samouprave definirano Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prema navedenom Zakonu „uređuju se izvori sredstava i financiranje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, raspodjela prihoda od poreza na dohodak, fiskalno izravnanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financiranje decentraliziranih funkcija.“¹⁵

Financiranje jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj organizirano je u dvije razine:¹⁶

- lokalna razina (gradovi/općine) i
- područna razina (županije).

U Hrvatskoj, najveći dio prihoda jedinice lokalne samouprave dobivaju od zajedničkih poreza u koje spadaju porez na dobit, porez na dohodak, porez na promet nekretnina te porez od igara na sreću. Osnovna vrsta transfernog plaćanja općina i gradova dolazi upravo iz zajedničkih poreza te od poreza na dohodak.¹⁷Središnja država određuje omjere osnovice i stope poreza na dohodak, dok gradovi visinu stope prireza, tom porezu na dohodak, određuju samostalno. *Godine 2017. je Vlada Republike Hrvatske uputila Saboru prijedlog Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji je usvojen te je na snazi od 01.08.2018. godine.* Prijedlog je nastao jer se primjetilo da je dotadašnji Zakon imao nedostataka osnovne raspodjele poreza na dohodak. Točnije, to znači da se raspodjela poreza na dohodak primjenjivala na samo 207 jedinica lokalne samouprave od njih ukupno 556. „Na ostalih 349 jedinica lokalne samouprave primjenjuje se posebna raspodjela poreza na dohodak, od čega 264 jedinice imaju status potpomognutog područja, dok 35 jedinica imaju status brdsko-planinskog područja, a 50 jedinica lokalne samouprave je na području otoka. Ni jedna od navedenih 349 jedinica lokalne samouprave, na koje se primjenjuje posebna

¹⁵Narodne Novine, *Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne)*, NN (127/17), Čl.1, Zakon.hr, 2017., dostupno na: [https://www.zakon.hr/z/411/Zakon-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podru%C4%8Dne-\(regionalne\)-samouprave](https://www.zakon.hr/z/411/Zakon-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podru%C4%8Dne-(regionalne)-samouprave) (06.04.2018.)

¹⁶Petak, Z., Kasapović, M., Lalić, D., *Lokalna politika u Hrvatskoj*, Hrvatska politologija, Fakultet politehničkih znanosti, Zagreb, 2004., str. 49.

¹⁷Petak, Z., Kasapović, M., Lalić, D., *Lokalna politika u Hrvatskoj*, Hrvatska politologija, Fakultet politehničkih znanosti, Zagreb, 2004., str. 50.

raspodjela poreza na dohodak, ne izdvaja u fond za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.¹⁸ „Raspodjela prihoda od poreza na dohodak pojednostavljena je, udio općine, odnosno grada u ukupnom prihodu je 60 %, udio županije 17 %, udio za decentralizirane funkcije 6 % i udio za fiskalno izravnjanje 17 %.“¹⁹ Predloženi Zakon prihod od poreza na dohodak u cjelosti prepušta jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, također je uspostavljen novi model fiskalnog izravnjanja prema kojem se izravnjanje financira iz 17 % udjela u porezu na dohodak, nadalje jedinice lokale samouprave dobile su 16 % udjela u porezu na dohodak koji je do izmjene Zakona bio namjenjen za financiranje decentraliziranih funkcija kroz sredstva pomoći.

2.3. PRIMJERI DOBRE PRAKSE

2.3.1. Općina Kostrena

Jedna od županija koja već godinama visoko kotira po regionalnom indeksu razvijenosti je Primorsko-Goranska županija. Također, prema Indeksu razvijenosti od 2014.-2016. godine, Indeks županije iznosi 105,278, što ju stavlja na 5. mjesto od ukupno 21 županije za koje se izračunava indeks.²⁰ Prema Indeksu gospodarske snage, 2016. godine nalazi se na trećem mjestu od ukupno 21 županije s Indeksom 105,1. U 2017. je održala isto mjesto na ljestvici s Indeksom 105,5.²¹

¹⁸Vlada Hrvatskom saboru uputila Prijedlog zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Vlada RH, 2017., dostupno na: <https://vlada.gov.hr/vijesti/vlada-hrvatskom-saboru-uputila-prijedlog-zakona-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave/22515> (06.04.2018.)

¹⁹Većina hvali novi zakon o financiranju gradova, općina i županija, Glas Istre, 2017., dostupno na: <http://www.glasistre.hr/c5ffa69d-091c-42f6-8712-5a494850e736> (06.04.2018.)

²⁰ Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na županijskoj razini, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije, 2018., dostupno na:

[https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20područne%20\(regionalne\)%20samouprave.pdf](https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20područne%20(regionalne)%20samouprave.pdf) (25.09.2018.)

²¹ Indeks gospodarske snage, Hrvatska gospodarska komora, hgk.hr, 2017, dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/hgk-indeks-gospodarske-snage-07201759803f707ec38.pdf> (25.09.2018.)

Prema regionalnom Indeksu konkurentnosti, 2007. godine držala je 6. mjesto, 2010. 7., a 2013. se popela na 5. mjesto.²²

Kada govorimo o jedinicama lokalne (područne) samouprave unutar Primorsko-goranske županije i njihovim dobrim primjerom razvoja, istaknuti će se primjer Općine Kostrena.

Naime, prema Indeksu razvijenosti u razdoblju od 2014.-2016. godine, a od ukupno 556 jedinica lokalne samouprave koje ulaze u izračun, Kostrena se našla na prvom mjestu sa indeksom od 117,842. ²³ Broj stanovnika u Općini prema zadnjem mjerenu iz 2011. godine iznosi 4.180,00 te se Općina prostire površinom od 11,87 km².

Općina Kostrena se vrlo aktivno bavi poticanjem poduzetništva i stvaranjem pozitivnog okruženja za ulagače, svjesna da je održivi gospodarski razvoj temeljni preduvjet dugoročnog razvoja, otvaranja novih radnih mjesta, realizacije planiranih projekata i unapređenja kvalitete života mještana.

Na području Općine registrirana su 323 poslovna subjekta, a njihov broj je u neprestanom porastu. Najznačajnije gospodarske grane su industrija prerade nafte i naftnih derivata i remontno brodogradilište, točnije INA- Rafinerija nafte Rijeka i Brodogradilište Viktor Lenac. Iako su ta dva gospodarska subjekta najzaslužnija za dobre financijske rezultate, Kostrena je zahvaljujući poticajnoj poduzetničkoj klimi sjedište sve većem broju poslovnih subjekata iz ostalih gospodarskih grana među kojima je najdominantnija uslužna djelatnost.

Općina ima izgrađenu poslovnu zonu „K -3 Šoići“ koja obuhvaća prostor koji se nalazi u istočnom dijelu Kostrene. Ukupna površina zone iznosi 15,96 ha, a od toga je slobodno 9ha. Zona je djelomično izgrađena. Na sjevernom dijelu zone nalaze se tri poslovne građevine i na južnom tri građevine svojim pogonima. Ovaj dio zone ima

²² *Regionalni indeks konkurentnosti*, Nacionalno vijeće za konkurentnost, 2007., 2010., 2013., dostupno na: http://konkurentnost.hr/wp-content/uploads/2018/01/RIK2013_finalno_07072014.pdf
http://konkurentnost.hr/wp-content/uploads/2018/01/RIK2013_finalno_07072014.pdf

²³ *Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.)*, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije, 2018., dostupno na: [https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvij](https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20lokalne%20samouprave.pdf)

izgrađenu komunalnu infrastrukturu: cestovni promet, elekomunikacijsku instalaciju, energetiku, javnu rasvjetu i kanalizacijsku mrežu spojenu na pročišćivač sa bio – diskom. Poslovna zona Šoići predviđena je za gradnju objekata za proizvodne, uslužne, skladišne, trgovačke, komunalno – servisne i slične djelatnosti.

I u narednim godinama općina ulaže u razvoj poduzetništva na način da pruža subvencije od kojih su neke: subvencije za samozapošljavanje, subvencije kamata na poduzetničke kredite, subvencija troškova za pokretanje gospodarske aktivnosti gospodarskih subjekata početnika, program poticanja poduzetništva i dr.²⁴ Za provedbu Programa poticanja poduzetništva Općine Kostrena za 2018. godinu osigurana su sredstva u Proračunu Općine Kostrena za 2018. godinu u ukupnom iznosu od 150.000,00 kn

2.3.2. Općina Dugopolje

Indeks razvijenosti Splitsko-dalmatinske županije 2014.-2016. iznosi 103,930.²⁵ Prema Indeksu gospodarske snage iz 2016. godine, županija se nalazi na 12. od ukupno 21. mjesta s Indeksom 82,4. U 2017. godini se prema istom indeksu spustila za jedno mjesto pa sada iznosi 80,8. ²⁶ Indeks regionalne konkurentnosti 2007. svrstava županiju na 8. mjesto, 2010. isto, a 2013., 9.²⁷

Na primjeru Općine Dugopolje najbolje se može pokazati utjecaj lokalne uprave na lokalni ekonomski razvoj. Indeks razvijenosti Općine 2014.-2016. iznosi

²⁴ *Program poticanja poduzetništva Općine Kostrena*, kostrena.hr, dostupno na: <https://kostrena.hr/gospodarstvo/osnovne-informacije-poduzetnike/program-poticanja-poduzetnistva-opcine-kostrena/> (25.09.2018.)

²⁵ *Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na županijskoj razini (razdoblje 2014.-2016.)*, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije, 2018., dostupno na: [https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20područne%20\(regionalne\)%20samouprave.pdf](https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20područne%20(regionalne)%20samouprave.pdf)

²⁶ *HGK Indeks gospodarske snage*, Hrvatska Gospodarska Komora, 2017., dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/hgk-indeks-gospodarske-snage-07201759803f707ec38.pdf>

²⁷ *Regionalni indeks konkurentnosti*, Nacionalno vijeće za konkurentnost, 2007., 2010., 2013., dostupno na: http://konkurentnost.hr/wp-content/uploads/2018/01/RIK2013_finalno_07072014.pdf
http://konkurentnost.hr/wp-content/uploads/2018/01/RIK2013_finalno_07072014.pdf

107,000²⁸. Općina se nalazi u dalmatinskom zaleđu, u okolici Splita. Dugopolje ima 3.500 stanovnika, a u njihovim poduzetničkim zonama krajem 2014. radi 3.200 zaposlenih.

Dugopolje je postalo sinonim za uspješnu općinu, medijski poznat i prepoznat u bližoj i široj okolici. Sredinom 2004. u Dugopolju u njihovoj prvoj poslovnoj zoni radilo je 90 tvrtki. Zaposlenost je narasla, a općinski proračun se višestruko povećao. U lipnju 2004. godine otvorena je autocesta Zagreb – Split, što je općini Dugopolje donijelo dodatnu komparativnu prednost koju je znala iskoristiti pa je do 2015. godine pokrenula još četiri poslovne zone, a još dvije su u izgradnji.²⁹

Zbog povećanja broja radnih mjesta broj nezaposlenih se u Dugopolju smanjio, tako da ova općina uvozi radnu snagu iz susjednih općina i gradova. Lokalni proračun je narastao do te mjere da općina bez državnih potpora može investirati u stambene zone, opremanje škole i vrtića, potpore lokalnim kulturnim i sportskim udrugama, može davati stipendije najboljim učenicima i studentima, financirati tečajeve stranih jezika, nagrađivati najbolje učenike putovanjima i provoditi druge akcije čiji je cilj povećanje kvalitete obrazovanja i življenja. Ova općina nema problema s natalitetom i raseljavanjem stanovnika jer ljudi dolaze iz drugih općina i gradova živjeti tamo.³⁰

Poduzetnici su se okrenuli Dugopolju kad su shvatili da tamo mogu prije pokrenuti posao i aktivirati investiciju, jer je lokalna administracija bila brza i zainteresirana. U dugopoljskoj poduzetničkoj zoni lokacijske i građevinske dozvole su spremne čekale investitore. Službenici su pomagali poduzetnicima tijekom realizacije investicije i nakon nje.

Uloga lokalne uprave je u ovom slučaju odigrala ključnu ulogu, a najodgovorniji je svakako načelnik općine koji je organizirao i vodio lokalnu

²⁸ *Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.)*, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije, 2018., dostupno na: https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/Indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izračun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20lokalne%20samouprave.pdf

²⁹ Vukelja, D., *Razvoj grada- primjeri dobre prakse*, 2017., dostupno na: <http://ogportal.com/2017/03/19/razvoj-grada-primjeri-dobre-prakse/> (25.09.2018.)

³⁰ Vukelja, D., op. citat. pod 22 (25.09.2018.)

administraciju, svjestan toga što za poduzetnike i investitore znači gubljenje vremena na dokumentaciju i dozvole, borbu s institucijama i barijerama, te praćenje promjenjivih propisa i zakona. Lokalna administracija nije investitorima pomagala samo pri postupcima koji su u njihovoj nadležnosti, nego je investitore zastupala, pomagala im i rješavali im probleme i zapreke koji su imali u srazu s državnim i regionalnim institucijama. Za provedbu ovih zadaća ključan je bio tim motiviranih i obrazovanih ljudi koji je radio u lokalnoj upravi kojeg je formirao načelnik.

Važnost lokalne vlasti i pojedinaca koji obnašaju vlast posebno podcrtava činjenica što je nakon odlaska načelnika koji je pokrenuo Dugopolje ponovno došlo do stagnacije razvoja ove općine.³¹

³¹Vukelja, D., *Razvoj grada- primjeri dobre prakse*, 2017., dostupno na: <http://ogportal.com/2017/03/19/razvoj-grada-primjeri-dobre-prakse/> (25.09.2018.)

3. POTICANJE RAZVOJA GOSPODARSTVA NA LOKALNOJ RAZINI NA PRIMJERU OPĆINE SV. MARTIN NA MURI

3.1. Opća obilježja

Sveti Martin na Muri je općina u Republici Hrvatskoj koja je smještena je u Međimurskoj županiji, na sjeveroistoku Hrvatske. Općina Sveti Martin na Muri je jedinica lokalne samouprave na području utvrđenom Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Općina Sveti Martin na Muri nalazi se na najsjevernijoj točki Republike Hrvatske. Općina Sveti Martin na Muri obuhvaća područna naselja: Sveti Martin na Muri, Brezovec, Žabnik, Jurovec, Marof, Vrhovljan, Lapšina, Čestijanec -Bukovje, Gradišćak, Kapelšćak, Gornji Koncovčak, Grkavešćak, Jurovčak i Toplice Sveti Martin.³²

Prema Indeksu gospodarske snage, Međimurska županija se u 2016. godini nalazila na devetom mjestu sa indeksom 89,2. U 2017. godini se prema istom indeksu podignula za jedno mjesto na ljestvici pa se tako našla na osmom mjestu s indeksom 91.³³ Prema regionalnom Indeksu konkurentnosti iz 2007., drži 2. mjesto, dok se situacija mijenja u nadolazećem razdoblju pa se u 2010. i 2013. nalazi na 4. mjestu.³⁴ Indeks razvijenosti županije 2014.-2016. iznosi 100,502.³⁵ Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Općina broji 2.605,00 stanovnika.

³²Statut općine Sveti Martin na Muri, Sv. Martin na Muri, 2013., čl. 2., dostupno na: <http://svetimartin.hr/statut.pdf> (09.04.2018.)

³³Indeks gospodarske snage, Hrvatska gospodarska komora, hgk.hr, 2017, dostupno na: <https://www.hgk.hr/documents/hgk-indeks-gospodarske-snage-07201759803f707ec38.pdf> (25.09.2018.)

³⁴Regionalni indeks konkurentnosti, Nacionalno vijeće za konkurentnost, 2007., 2010., 2013., dostupno na: http://konkurentnost.hr/wp-content/uploads/2018/01/RIK2013_finalno_07072014.pdf
http://konkurentnost.hr/wp-content/uploads/2018/01/RIK2013_finalno_07072014.pdf

³⁵Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na županijskoj razini (razdoblje 2014.-2016.), Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije, 2018., dostupno na: <https://razvoj.gov.hr/>

Indeks razvijenosti 2014.-2016. godine iznosi 99,709.³⁶ Prema Indeksu razvijenosti iz 2017. godine, Općina Sv. Martin na Muri svrstava se u III. skupinu razvijenosti s indeksom od 75,25%.³⁷

3.2. Analiza prihoda i rashoda

3.2.1. Analiza prihoda

Općina Sveti Martin na Muri ima prihode kojima u okviru svog samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.

Prihodi Općine Sveti Martin na Muri su:³⁸

- općinski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe, u skladu sa zakonom i posebnim odlukama Općinskog vijeća,
- prihodi od stvari u vlasništvu općine i imovinskih prava,
- prihod od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu općine odnosno u kojima općina ima udjele ili dionice,
- prihodi od koncesija,
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje propiše Općina Sveti Martin na Muri u skladu sa zakonom,
- udio u zajedničkim porezima sa Međimurskom županijom i Republikom Hrvatskom, te dodatni udio u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije prema posebnom zakonu,
- sredstva pomoći i dotacije Republike Hrvatske predviđena u Državnom proračunu,
- drugi prihodi određeni zakonom.

„Procjena godišnjih prihoda i primitaka, te utvrđeni iznosi izdataka i drugih plaćanja Općine Sveti Martin na Muri iskazuju se u proračunu Općine Sveti Martin na

³⁶ Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.), Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije, 2018., dostupno na: <https://razvoj.gov.hr>

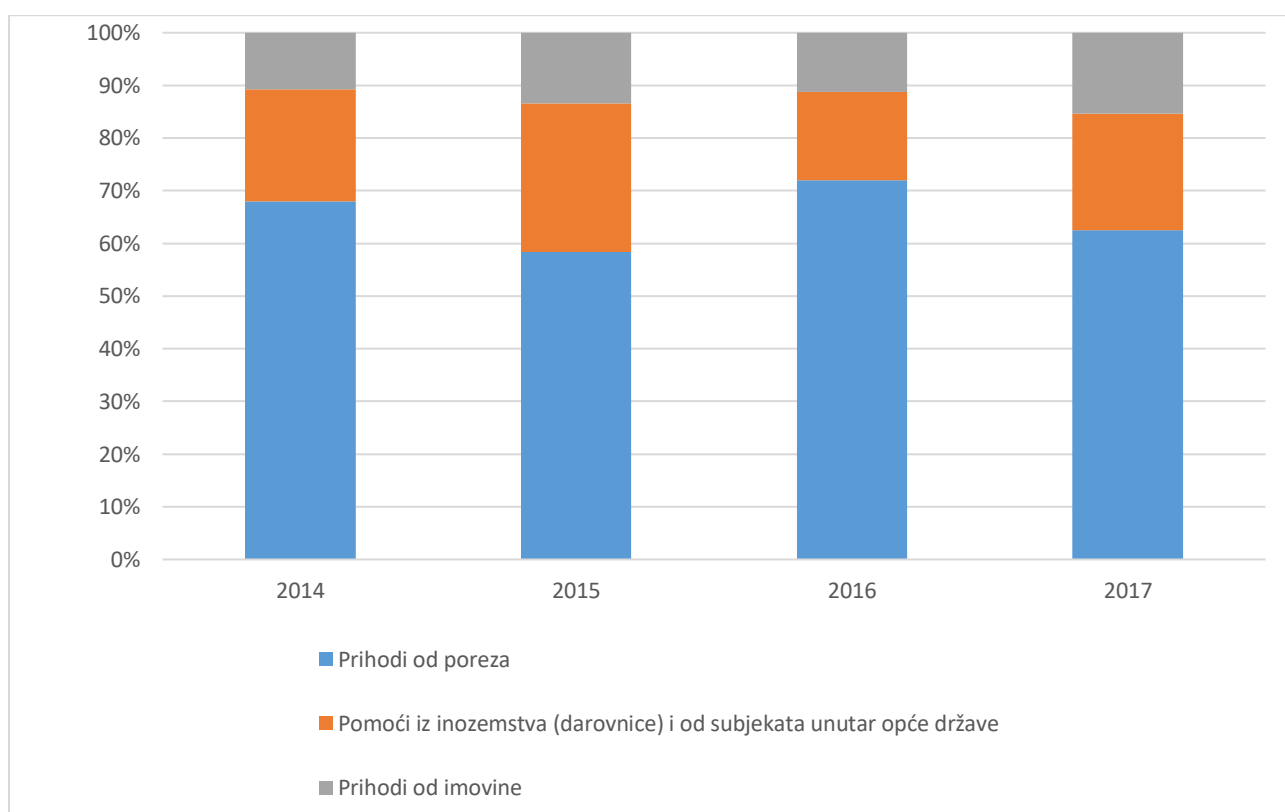
³⁷ Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne samouprave prema stupnju razvijenosti, Vlada RH, 2017., dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_132_3022.html (25.09.2018.)

³⁸ Statut općine Sveti Martin na Muri, Sv. Martin na Muri, 2013., čl. 88., dostupno na: <http://svetimartin.hr/statut.pdf> (09.04.2018.)

Muri. Svi prihodi i primici proračuna moraju biti raspoređeni u proračunu i iskazni po izvorima iz kojih potječu.³⁹ Općina Sveti Martin na Muri najviše prihoda ostvaruje iz poslovanja. Prihodi poslovanja imaju tendenciju rasta, u 2014. iznose 3.714.954,00 kn, a u 2017. iznose 4.519.942,00 kn.

Na grafikonu 1. prikazana je struktura prihoda poslovanja u razdoblju od 2014. do 2017. godine za općinu Sveti Martin na Muri.

Grafikon 1.: Struktura prihoda poslovanja u razdoblju od 2014. - 2017.

Izvor: Izradio autor prema: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2017>

Grafikon 1. prikazuje strukturu prihoda poslovanja. Iz grafa se može vidjeti da su svake godine drugačije strukturalno raspoređeni prihodi, ali najviše se prihoda u postotku ostvaruje od poreza. Prihodi od poreza su većinom oko 60% prihoda poslovanja s iznimkom 2016. godine kada iznose oko 70% prihoda poslovanja.

³⁹Statut općine Sveti Martin na Muri, Sv. Martin na Muri, 2013., čl. 89., dostupno na: <http://svetimartin.hr/statut.pdf> (09.04.2018.).

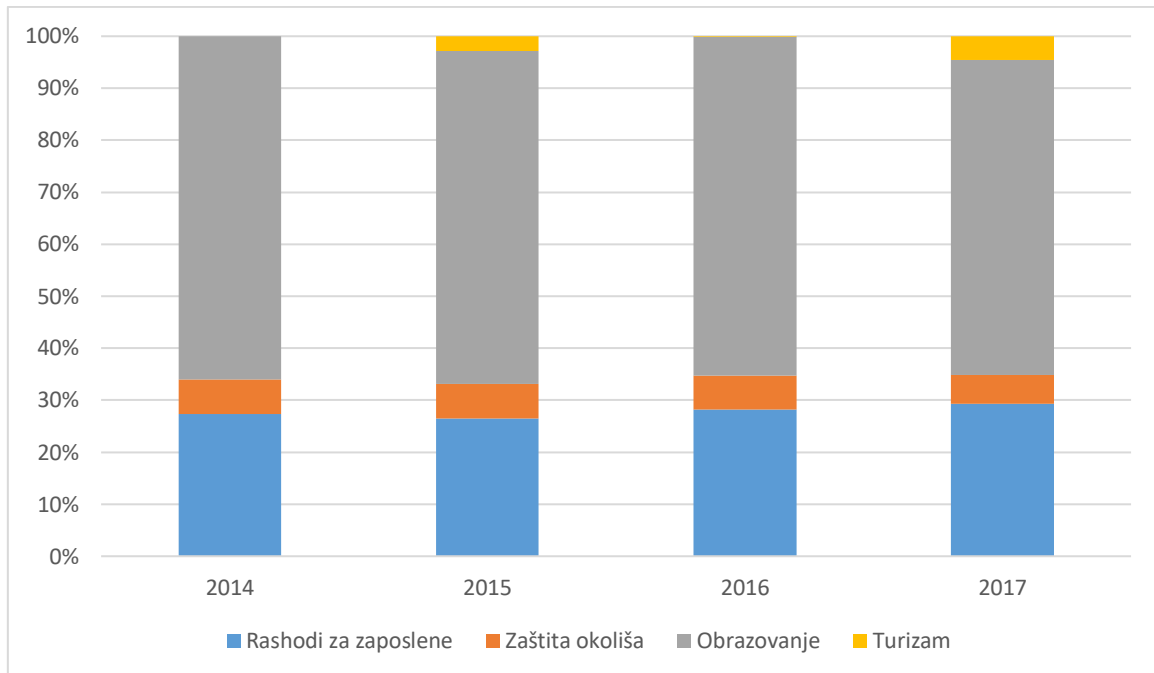
Druga najvažnija stavka su pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države koji čine oko 30% prihoda poslovanja, s iznimkom 2016. godine kada su oko 20%. Prihodi od imovine su treći najvažniji prihod općine sa oko 10%, s time da se u 2017. godini vidi blagi porast.

Izvori financiranja su tekuće pomoći od institucija i tijela EU, sufinanciranje Ministarstva gospodarstva, sufinanciranje Ministarstva turizma, sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, komunalni doprinos, proračun Općine Sveti Martin na Muri. Pomoći iz proračuna svake godine variraju, pomoći od ostalih subjekata unutar opće države (sufinanciranje Ministarstva gospodarstva, sufinanciranje Međimurske županije, sufinanciranje Županijske uprave za ceste, sufinanciranje Međimurske vode, komunalni doprinos, sufinanciranje mještana, proračun Općine Sveti Martin na Muri).

3.2.2. Analiza rashoda

Proračunski rashodi općine Sveti Martin na Muri sastoje se od rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine. Na grafikonu 5. prikazana je funkcijska klasifikacija rashoda u općini Sveti Martin na Muri u razdoblju od 2014.-2017. godine.

Grafikon 2.: Funkcijska klasifikacija rashoda

Izvor: Izradio autor prema: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2017>

Na grafikonu 3. može se vidjeti da općina Sveti Martin na Muri ima najviše rashoda u području općih obrazovanja, u najvećem iznosu 2017. godine kada su bili 668.006,00 kuna. Sljedeća najznačajnija stavka su rashodi za zaposlene, a najviše se izdvajalo 2017. godine kada su iznosili više od 320.000,00 kuna. Osim toga, rashodi za zaštitu okoliša bili su najveći u 2015. godini, 74.776,00 kn. Za turizam općina izdvaja najviše 2017. godine i to 50.000,00 kn.

Nakon svega navedenog, jasno se vidi kako kroz zadnjih nekoliko godina Općina ulaže u razvoj turizma, obrazovanje te zaposlenike. Znatno novac ulaže u zaštitu okoliša, što je i razumljivo pošto je Općina poznata po uređenosti, očuvanju okoliša te je zbog toga višestruko nagrađivana. Općina ulaže u građevinske radove, za izgradnju novih stanova, a posebno za ulaganja u industrijskoj zoni, koja će u budućnosti donijeti toliko očekivani prosperitet.

3.3. Poticanje razvoja gospodarstva kroz poduzetničku zonu

Općina Sveti Martin na Muri 2000. godine osnovala je Gospodarsku zonu Sveti Martin na Muri, a čija uloga je stvaranje preduvjeta za rast i razvoj gospodarstva na području Općine te privlačenje novih investicija. Veličina zone iznosi 220.000,00 m² od čega je slobodno 80.000,00 m². Općina posjeduje ukupno 39 slobodnih parcela koje su razne veličine, ali postoji mogućnost njihova spajanja. Općina je prilagodila cijenu prodaje zemljišta od 5 eura m/2 te na taj način osigurava privlačnost zone za investitore.⁴⁰

Lokalne vijesti Međimurja su u 2018. godini objavile članak u kojemu je riječ o tome da australski državljanin podrijetlom iz Gradišćaka želi kupiti parcelu u gospodarskoj zoni Sv. Martin na Muri od oko 4.000,00 m² na kojoj bi izgradio gospodarski objekt za potrebe prerade metala. Lokalna samouprava Općine su potom na australsku adresu poslali skicu zone, parcele s oznakama površina te okvirne cijene za kvadratni metar zemljišta.

Osim nižom cijenom zemljišta, investitore privlači na način da ih oslobađa komunalnih doprinosa do 1.000.000,00 kn 20%, do 3.000.000,00 kn 35%, iznad 3.000.000,00 kn 50% te osigurava prijenos vlasništva do 15 dana.⁴¹

Privlačnost zone, Općina osigurava visokokvalificiranom radnom snagom. Osim toga, u blizini se nalaze tehnološko-znanstveni inkubator (Tehološko-inovacijski centar Međimurje). Što se tiče logističke infrastrukture, osim povoljne cijene zemljišta, osigurava aktivnu pomoć u provedbi svih faza ulagačkog projekta. Omogućuje ishodenje dozvola u roku od maksimalno 60 dana.

Općina osigurava potrebnu površinu zemljišta za izgradnju poslovnog objekta, komunalni doprinos od 12 kn/m³, komunalnu naknadu 4,00 kn/m² te mogućnost obročnog plaćanja ugovorene cijene zemljišta i komunalnog doprinosa.⁴²

⁴⁰ Općina Sv. Martin, *Gospodarska zona*, opcina.svetimartin.hr, dostupno na: <https://opcina.svetimartin.hr/gospodarska-zona/#1525286904977-46a8913d-aada> (25.09.2018.)

⁴¹ Općina Sv. Martin, *Gospodarska zona*, opcina.svetimartin.hr, dostupno na: <https://opcina.svetimartin.hr/gospodarska-zona/#1525286904977-46a8913d-aada> (26.09.2018.)

⁴² Ibidem (25.09.2018.)

Kao dokaz brige o okolišu, općina uvjetuje poslovanje potencijalnih poduzeća time da posluju prihvatljivo za okoliš i trebaju uskladiti poslovanje s turističkom strategijom Općine.

Temeljem postojećeg stanja, Općina je razvila strateški razvojni program koji želi ostvariti do 2020. godine. Prvi strateški cilj tiče se proaktivne poslovne sredine utemeljene na znanju i poduzetništvu. Naglašava se važnost ciljanog djelovanja poduzetništva, da posjeduju izrazite radne navike, da nastoje mijenjati i unaprijediti svoje poslovanje i okolinu u skladu s tržišnim potrebama, no za to im je potrebna dodatna potpora, podrška, usmjeravanje i razumijevanje javnih institucija kako bi se stvorili sinergijski rezultati.

Strateški cilj sadržava tri razvojna prioriteta, a to su: unapređenje poduzetničke infrastrukture, razvoj poduzetničkog djelovanja i jačanje poljoprivredne proizvodnje. U tablici 1. prikazan je opis navedenog cilja te je svrha objašnjena u nastavku.

Tablica 1. Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu 2016.-2020.

Prioriteti	Provedbene mjere
Prioritet 1.1. - Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	Mjera 1.1.1. – Jačanje uvjeta za rast i razvoj gospodarske zone
	Mjera 1.1.2.- Uspostavljanje poduzetničke potporne institucije
Prioritet 1.2. - Razvoj poduzetničkog djelovanja	Mjera 1.2.1. - Stvaranje poticajnog poduzetničkog okruženja
	Mjera 1.2.2. - Jačanje uporabe tehnološko-tehničkih rješenja u poslovanju
Prioritet 1.3. - Jačanje poljoprivredne proizvodnje	Mjera 1.3.1. - Osiguravanje uvjeta za efikasnu i/ili ekološku poljoprivrednu proizvodnju
	Mjera 1.3.2. – Stvaranje uvjeta za organiziranu prodaju poljoprivrednih proizvoda

Izvor: Izradio autor prema: Općina Sv. Martin na muri, Strateški razvojni program Općine Sv. Martin na Muri, <https://opcina.svetimartin.hr/wp-content/uploads/2018/05/Strateški-razvojni-program-Sv.-Martin-do-2020..pdf>, 2016.

Prioritet unapređenja poduzetnička infrastrukture usmjeren je na razvoj Gospodarske zone Općine Sveti Martin na Muri. Prioritetom se žele naglasiti problemi i zadovoljiti razvojne potrebe postojećih poslovnih subjekta u Gospodarskoj zoni, ali i stvoriti zadovoljavajući uvjeti za privlačenje i dolazak novih investitora.

Prioritet razvoj poduzetničkog djelovanja usmjereno je na jačanje stvorenog pozitivnog poduzetničkog okruženja i imidža temeljem kojih će Općina Sveti Martin na Muri osim na lokalnom/regionalnom području biti međunarodno prepoznata kao poslovna sredina koja pruža sve uvjete temeljem kojih se može zaključiti da se radi o sredini s izrazito pozitivnim poduzetničkom djelovanju.

Svrha prioriteta jačanja poljoprivredne proizvodnje usmjerena je na pružanje informacija o trendovima poljoprivredne proizvodnje i prerade, i na stvaranje uvjeta

kojima će se postizati veća produktivnost i konkurentnost, kao što je izgradnja skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvode. Nadalje, svrha je ovog prioriteta poticati i pružati potporu osnivanju i jačanju malih poljoprivrednih jedinica u formi malih poljoprivrednih gospodarstva.

3.4. Poticanje razvoja turizma

Razvoj turizma u posljednjem desetljeću bilježi značajan pomak u smislu razvoja turističke ponude i definiranju Općine Sveti Martin na Muri kao turističke destinacije.

Općina je dio projekta „Hrvatska 365“ kao turistička destinacija aktivna tokom cijele godine sa svojim atrakcijama i sadržajima: rekonstrukcija starog mlina na Muri, Ekomuzej Mura - Centar za posjetitelje Sveti Martin na Muri, Regionalni park Mura, Vinska cesta, brojne manifestacije, pješačko-biciklističke staze, vinorodni brežuljci, mnoge i raznovrsne manifestacije. Kao turistička destinacija dobitnik je prestižnih nagrada: Europska destinacija izvrsnosti – EDEN 2007. kao najbolja destinacija ruralnog razvoja i 2015. godine za enogastronomsku ponudu Gornjeg Međimurja koju dodjeljuje Europska komisija te Zlatni cvijet Europe 2010. za kvalitetu života u manjih sredinama.⁴³

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2014. godinu na području Općine evidentirano je 826 postelja (607 stalnih i 219 pomoćnih postelja) što je čak 54% smještajnih kapaciteta Županije.⁴⁴ Prema podacima o dolascima i noćenjima zabilježen je stalan porast dolazaka i noćenja. U odnosu na Međimursku županiju u 2015. godini na području Općine ostvarilo se 67% dolazaka i 70% noćenja.

Općina ima razvijeni turizam, u što spada bogata gastronomska ponuda, razvijena turistička infrastruktura i ponuda turističkog sadržaja.

Potrebno je spomenuti Terme sveti Martin, jednog od lidera kontinentalnog turizma, koje imaju značajan doprinos noćenjima turista. Osim toga, u Republici Hrvatskoj provode se i na državnoj razini ograničenja emisija stakleničkih plinova i

⁴³ Općina Sv. Martin, *Strateški razvojni program*, opcina.svetimartin.hr, 2016, dostupno na: <https://opcina.svetimartin.hr/wp-content/uploads/2018/05/Strateški-razvojni-program-Sv.-Martin-do-2020..pdf> (25.09.2018.)

⁴⁴ *Turizam u 2014.*, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, 2015., dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/SI-1539.pdf

projekti u vezi s obnovljivim izvorima energije. Također se razvija i integrirani sustav gospodarenja otpadom, čiji primjer Terme slijede pa tako provode projekte energetske učinkovitosti s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova iz stacionarnih uređaja za loženje. Sav otpad prilikom poslovanja se prije predaje sakupljaču selektira i tada se predaje prema vrsti otpada, s čime su uvelike smanjili količine miješanog komunalnog otpada koji je neselektivni i ne može se reciklirati.

Toplice Sveti Martin d.d. su dobile certifikat ISO 50001:2011. Norma ISO 50001 daje organizacijama u javnom i privatnom sektoru strategije upravljanja za povećanje energetske djelotvornosti, smanjenje troškova i poboljšanje energetske performancija. Toplice Sveti Martin d.d. prve su Terme u Hrvatskoj koje su uvele oznaku "ZelEn" u suradnji s HEP-om. Radi se o električnoj energiji dobivenoj iz obnovljivih izvora. ⁴⁵

Nakon što su kroz višemjesečno certificiranje potvrdili da u svim poslovnim procesima primjenjuju zelene i standarde održivosti, u 2016. godini dobile su certifikat „Održive toplice i terme“.

Temeljem postojećeg stanja, Općina je razvila strateški razvojni program koji želi ostvariti do 2020. godine. Turizam kao privredna ili gospodarska grana u Općini Sveti Martin na Muri je jedna od glavnih poluga razvoja gospodarstva Općine, pa je neophodno daljnje njegovanje kontinentalnog turizma te daljnji razvitak svojevrsnog turističkog branda. Stoga je osmišljen strategijski plan odgovornog i usmjerenog razvoja kontinentalnog turizma što je prikazano u tablici 2.

⁴⁵ *Resort koji brine o okolišu - Zeleno poslovanje*, spa-sport.hr, dostupno na: <https://www.spa-sport.hr/hr/o-nama/zeleno-poslovanje> (25.09.2018.)

Tablica 2. Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma 2016.-2020.

Prioriteti	Provedbene mjere
Prioritet 2.1. - Autentičan i kreativan turizam	Mjera 2.1.1. - Obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja
	Mjera 2.1.2. - Integrirani razvojni turizam
Prioritet 2.2. - Razvoj kadrova u turizmu	Mjera 2.2.1. - Poticanje ulaganja u ljudske potencijale i pružatelje usluga u turizmu
	Mjera 1.2.2. - Jačanje uporabe tehnološko-tehničkih rješenja u poslovanju
Prioritet 2.3. - Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude	Mjera 2.3.1. – Poticati proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija
	Mjera 2.3.2. – Poticati podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača

Izvor: Izradio autor prema: Općina Sv. Martin na muri, Strateški razvojni program Općine Sv. Martin na Muri, <https://opcina.svetimartin.hr/wp-content/uploads/2018/05/Strateški-razvojni-program-Sv.-Martin-do-2020..pdf>, 2016.

Svrha prioriteta autentičnog i kreativnog turizma je kreirati nove turističke manifestacije, poticanje inovativnih turističkih sadržaja, uskladiti sve oblike turizma, unaprijediti razvoj specifičnih grana turizma te provoditi radionice o kulturnoj i povijesnoj baštini.

Svrha drugog prioriteta, razvoja kadrova u turizmu naziva je razvijanje znanja, vještina i obrazovanje ljudskih resursa u turizmu.

Treći prioritet naziva Unaprjeđenje i proširenje smještajne ponude usmjeren je na proširenje smještajnih kapaciteta posebnih kategorija i na podizanje kvalitete usluga kod privatnih iznajmljivača. Svrha navedenog prioriteta je podizanje kvalitete smještajnih usluga i gastronomske ponude, certificirati turističke proizvode i usluge i povećati broj smještajnih kapaciteta kod lokalnih OPG-a.

3.5. Izgradnja infrastrukture u funkciji razvoja gospodarstva

Mreža osnovne infrastrukture na području Općine je dobro razvijena i na raspolaganju su gotovo svi segmenti osnovne infrastrukture uključujući vodoopskrbu, telekomunikacije, plinoopskrbu, zbrinjavanje otpada i promet.

U skladu s razvojnom strategijom Europa 2020 čiji je središnji aspekt prelazak s postojećeg linearnog, na kružno gospodarstvo, Općina je razvila Plan gospodarenja otpadom Općine Sveti Martin na Muri za razdoblje od 2018.-2023.⁴⁶ Jedan od ciljeva plana je svesti nastajanje otpada na najmanju moguću mjeru, i to ne samo otpada koji nastaje proizvodnim procesima, već sustavno, tijekom čitavog životnog ciklusa i njegovih komponenti.

Općina se može pohvaliti dobrom prometnom infrastrukturom i prometnom povezanošću koja u slučaju razvitka može povećati dolazak turista (pješačko-biciklističke staze). Općina ima dobru prometnu povezanost s Slovenijom, Mađarskom i Austrijom te kao takva omogućuje da potrebe izvoza budu jeftinije. Lokaciju čini privlačnom blizina važnih prometnica i glavnog grada Zagreba (120 km) te većih europskih centara. Osim toga, cestovna povezanost je dobra te je prisutna blizina autocesta.

Strateški cilj unaprijeđenja mreže infrastrukturnih resursa sadržava tri razvojna prioriteta, a to su: razvoj komunalnog gospodarstva, unaprijeđenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu te razvoj širokopojasnog interneta, čiji je opis prikazan u tablici 3. a u nastavku i njegova svrha.

⁴⁶ *Općina Sv. Martin, Infrastruktura*, opcina.svetimartin.hr, dostupno na: <https://opcina.svetimartin.hr/gospodarska-zona/#1525286904977-46a8913d-aada> (25.09.2018.)

Tablica 3. Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa 2016.-2020.

Prioriteti	Provedbene mjere
Prioritet 3.1. - Razvoj komunalnog gospodarstva	Mjera 3.1.1. - Uspostavljanje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda
	Mjera 3.1.2. - Uređenje i opremanje javnih površina
Prioritet 3.2. - Unaprjeđenje prometne infrastrukture i sigurnosti u prometu	Mjera 3.2.1. - Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu
	Mjera 3.2.2. - Rekonstruiranje i modernizacija prometnica
Prioritet 3.3. - Razvoj širokopojasnog interneta	Mjera 3.3.1. - Povećanje efikasnosti širokopojasne mreže

Izvor: Izradio autor prema: Općina Sv. Martin na muri, Strateški razvojni program Općine Sv. Martin na Muri, <https://opcina.svetimartin.hr/wp-content/uploads/2018/05/Strateški-razvojni-program-Sv.-Martin-do-2020..pdf>, 2016.

Svrha prioriteta razvoja komunalnog gospodarstva očituje se u razvoju društvene zajednice i odgovornog odnosa prema okolišu, prvenstveno s aspekta otpadnih voda.

Svrha unapređenja prometne infrastrukture doprinosi efikasnom razvoju prometnica koja uključuje i sigurnost u prometu kao što je razvoj pješačko-biciklističkih staza i prometne signalizacije, a krajnji rezultat razvoja prometne infrastrukture očituje se u društvenim i gospodarskim pokazateljima.

Prioritet razvoja širokopojasnog interneta označje činjenicu da telekomunikacijska infrastruktura predstavlja razvojni problem i potrebu prvenstveno poslovnih subjekata, a iz razloga što im postojeća telekomunikacijska infrastruktura ne pruža dovoljnu podršku u smislu informacijsko-komunikacijskog razvoja i pružanja usluga. Prioritet uključuje kapitalna ulaganja koje nastoje unaprijediti telekomunikacijsku infrastrukturu.

3.6. Kritički osvrt

Danas Međimurska županija pripada jednoj od razvijenijih u Republici Hrvatskoj prema ranije navedenim Indeksima. Općina Sv. Martin na Muri, unutar spomenute županije, bilježi relativno visoku poziciju.

Konkretno, što se tiče gospodarske zone i osiguravanja privlačnosti iste, smatram kako je lokalna samouprava prepoznala načine za ostvarivanje tih ciljeva. Prema vlastitom istraživanju, cijene zemljišta po m² u ostatku Hrvatske se kreću oko 10-15 eura, dok je Općina Sv. Martin na Muri znatno spustila cijenu na svega 5 eura. Uzimajući u obzir to te činjenicu da potencijalne investitore oslobađa pojedinih doprinosa lako je zaključiti da će uspjeti privući i zadržati investitore te osigurati konkurentnost Općine. Na taj način, osigurava radna mjesta, zadržava ljude unutar teritorija Republike Hrvatske. Geografski se nalazi na povoljnom mjestu, što ju liši visokih troškova izvoza, bogata je resursima i to iskorištava. Pri tome mislim na izvor ljekovite vode koju koristi za poslovanje Terma Sv. Martin. Također, prepoznaje razvojne probleme i spremna je ulagati u postizanje istih. Uloga lokalnih vlasti posebice je istaknuta u turizmu što se očituje kroz brojne članke i više no pozitivnog osvrta na razne manifestacije u koje uprava ulaže. Tim manifestacijama, očuvanjem kulturne baštine, osigurava dolazak turista. Očuvanje kontinentalnog turizma je izazovan projekt koji zahtjeva dobro postavljene ciljeve, aktivnosti i strategije s strane lokalne samouprave, što u ovom slučaju pozitivno rezultira. Njihove Toplice bilježe veliku većinu ukupnih noćenja Općine. Bitno je napomenuti kako Općina drži do očuvanja okoliša, sukladno tome razvila je plan prelaska s linearnog na kružno gospodarstvo gospodarenja otpadom, preduvjet potencijalnim poduzetnicima za poslovanje unutar Općine je odgovorno ponašanje prema okolišu pri svojem poslovanju.

Analiza ove Općine je interesantna upravo zbog njezinog razvojnog potencijala. Iako se nalazi na najsjevernijoj točki države, svojim konkurentnim razvojem privlači oči javnosti kako države, tako svijeta. Ranije u radu spomenut je Australški investitor kojeg je privukla Gospodarska zona Općine, na što je ista spremno odreagirala te prosljedila informacije o zoni, infrastrukturi, cijenovnom rangu i sl. Jedna županija s više lokalnih samouprava upravo pokazuje koliko je važna uloga samouprave. Svaka Općina ili grad ima neki razvojni potencijal koji čeka

kvalitetnu viziju proaktivnog načelnika zajedno sa samom zajednicom. U takovim situacijama se rađaju lideri, kako lokalni tako nacionalni. Ovaj primjer pokazuje što je lokalna razina spremna postići u nahođenju vizionara. Također je postavila detaljni strateški razvojni plan koji planira provesti do 2020. godine te osigurala sredstva u proračunu za postizanje tih planova. U svakom slučaju, biti će zanimljivo pratiti situaciju napretka ovog Međimurskog dragulja.

ZAKLJUČAK

Kroz ovaj teoretski rad, autorica je predstavila značaj lokalne samouprave, njezinih jedinica i njihovu ulogu u razvoju gospodarstva. Lokalna samouprava bolje poznaje potrebe stanovnika nego središnja država, pa bi joj država trebala omogućiti usluge i dobra, kao i izvođenje projekata koji su uskladu s njezinim potrebama u vidu osiguranja financijskih sredstava.

Nadalje, autorica prikazuje sustav lokalne samouprave kao složen sustav, koji se oblikuje na temelju odnosa središnje državne uprave i lokalne uprave i samouprave, čiji vrh predstavlja sama država koja ne bi mogla funkcionirati bez manjih podsustava oblikovanih po teritorijalnom i funkcionalnom kriteriju.

Lokalne jedinice moraju imati utvrđene ciljeve prostornog uređenja te na temelju prostornih planova usmjeravati razvoj u prostoru i poduzimati mjere za ostvarenje postavljenih ciljeva. Za razvoj jedinica lokalne samouprave važno je baviti se pitanjima prostornog uređenja kojim se osiguravaju uvjeti za gospodarenje.

Funkcije jedinica lokalne samouprave su različite te bitno obilježavaju prirodu jedinica lokalne samouprave. Regulatornom funkcijom uređuje unutarnji ustroj, usmjeravajućom funkcijom usklađuje interese općina i gradova, također, ima i organizacijsku funkciju koja podrazumijeva pravo samoorganizacije u izvršavanju zadaća. Nadalje ima financijsku funkciju, funkciju zadovoljenja javnih potreba te razvojnu funkciju.

Djelokrug lokalne samouprave (općine i gradova) uključuje poslove koje se odnose na brigu o djeci, zaštitu potrošača, promet na svom području, uređenje naselja, prostorno planiranje i slično.

Za primjer dobre prakse, odabrana su Općina Kostrena i Općina Dugopolje. Kostrena je trenutno prva na listi razvijenosti lokalnih jedinica samouprave. Primjetno je kako ima razvijenu poslovnu zonu, Šoići, te programe poticanja poduzetništva kako bi se zadržala na visokom, prvom mjestu razvijenosti. Svjesna je da je održivi gospodarski razvoj temeljni preduvjet dugoročnog razvoja, otvaranja radnih mjesta, realizacije planiranih projekata i unapređenje kvalitete života mještana. Općina Dugopolje je, zahvaljujući kvalitetnom vodstvu lokalne samouprave, bogata

poslovnim zonama, nezaposlenost se smanjila, pa tako Općina uvozi radnu snagu iz susjednih Općina i gradova. Uloga lokalne samouprave očituje se u brzini i zainteresiranosti lokalne administracije, službenici su pomagali poduzetnicima tijekom realizacije i nakon nje svjesni što za poduzetnike i investitore znači gubljenje vremena na borbu s institucijama i barijerama.

Autorica je prikazala poticanje razvoja gospodarstva na lokalnoj razini kroz primjer općine Sv. Martin na Muri. Kroz analizu prihoda, jasno se kroz promatrane godine vidi pozitivan pomak. Također, najviše sredstava izdvaja za obrazovanje, što je vrlo pohvalno, obzirom da zajednica, uz pomoć obrazovnog kadra, može još više unaprijediti Općinu. Zaključno se može reći da u vidu gospodarske zone općina poduzima sve mjere kako bi napredovala. Osim što potiče investicije na način da za slobodne parcele daje pristupačnu cijenu otkupa, daje i olakšice u vidu komunalnih doprinosa. U strateškom planu razvoja nastoje unaprijediti svoje poslovanje u skladu s tržišnim potrebama, za to je potrebno usmjeravanje i razumijevanje javnih institucija kako bi se stvorili sinergijski rezultati. Turizam kao gospodarska grana je jednih od glavnih poluga razvoja gospodarstva Općine, pa je neophodno njegovanje kontinentalnog turizma te daljnji razvitak čiji plan je Općina osmislila. Zbog dobro razvijene mreže infrastrukture te nastojanja razvitka iste, osigurava privlačnost ulaganja u svoju poslovnu zonu.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Brunčić, D. (ur.), *Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva*, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2001.
2. Petak, Z., Kasapović, M., Lalić, D., *Lokalna politika u Hrvatskoj*, Hrvatska politologija, Fakultet politehničkih znanosti, Zagreb, 2004.
3. Šeks, V., Sokol, S., Kreger, J., Parać, I., *Hrvatski sustav lokalne samouprave i uprave*, Organizator, Zagreb, 1993.

Zakoni:

1. *Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne)*, Zakon.hr, 2017., (NN 127/17), dostupno na: [https://www.zakon.hr/z/411/Zakon-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podru%C4%8Dne-\(regionalne\)-samouprave](https://www.zakon.hr/z/411/Zakon-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podru%C4%8Dne-(regionalne)-samouprave) (06.04.2018.)
2. *Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*, (NN 123/17), Zakon.hr, 2017., dostupno na: [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-područnoj-\(regionalnoj\)-samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-područnoj-(regionalnoj)-samoupravi) (07.04.2018.)

Statuti:

1. *Statut općine Sveti Martin na Muri*, Sv. Martin na Muri, 2013., dostupno na: <http://svetimartin.hr/statut.pdf> (09.04.2018.)

Ostali izvori:

1. Bičak, D., *Hrvatskoj je potrebna daljnja decentralizacija, a županije ne treba ukidati jer su nosioci gospodarskog razvoja*, Poslovni dnevnik, 2016., dostupno na: <http://www.poslovni.hr/poduzetnik/hrvatskoj-je-potrebna-daljnja-decentralizacija-a-zupanije-ne-treba-ukidati-jer-su-nosioci-gospodarskog-razvoja-307507>
2. *Ministrastvo financija RH*, dostupno na: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2017> (09.04.2018.)

3. *O općini Sv. Martin na Muri*, dostupno na:
<http://svetimartin.hr/o-opcini/> (09.04.2018.)
4. *Općina Sv. Martin, Gospodarska zona*, opcina.svetimartin.hr, dostupno na:
<https://opcina.svetimartin.hr/gospodarska-zona/#1525286904977-46a8913d-aada>
5. *Općina Sv. Martin, Strateški razvojni program*, opcina.svetimartin.hr, 2016, dostupno na:
<https://opcina.svetimartin.hr/wp-content/uploads/2018/05/Strateški-razvojni-program-Sv.-Martin-do-2020..pdf>
6. *Program poticanja poduzetništva Općine Kostrena*, kostrena.hr, dostupno na:
<https://kostrena.hr/gospodarstvo/osnovne-informacije-poduzetnike/program-poticanja-poduzetnistva-opcine-kostrena/> (25.09.2018.)
7. *Resort koji brine o okolišu - Zeleno poslovanje*, spa-sport.hr, dostupno na:
<https://www.spa-sport.hr/hr/o-nama/zeleno-poslovanje> (25.09.2018.)
8. *Turizam u 2014.*, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, 2015., dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/SI-1539.pdf
9. *Većina hvali novi zakon o financiranju gradova, općina i županija*, Glas Istre, 2017., dostupno na:
<http://www.glasistre.hr/c5ffa69d-091c-42f6-8712-5a494850e736>
(06.04.2018.)
10. *Vlada Hrvatskom saboru uputila Prijedlog zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave*, Vlada RH, 2017., dostupno na:
<https://vlada.gov.hr/vijesti/vlada-hrvatskom-saboru-uputila-prijedlog-zakona-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podrucne-regionalne-samouprave/22515>
(06.04.2018.)
11. *Vukelja, D., Razvoj grada- primjeri dobre prakse*, 2017., dostupno na:
<http://ogportal.com/2017/03/19/razvoj-grada-primjeri-dobre-prakse/>
(25.09.2018.)

POPIS TABLICA

Tablica 1.: Proaktivna poslovna sredina utemeljena na znanju i poduzetništvu 2016.-2020.....	23
Tablica2.: Odgovoran i usmjeren razvoj kontinentalnog turizma 2016.-2020.....	26
Tablica 3.: Unaprijeđena mreža infrastrukturnih resursa 2016.-2020.....	28

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.: Struktura prihoda poslovanja u razdoblju od 2014. - 2017.....	18
Grafikon 2.: Funkcijska klasifikacija rashoda.....	20

SAŽETAK

U ovome radu riječi je o ulozi jedinica lokalne samouprave u poticanju razvoja gospodarstva. Naglasak je na lokalnoj samoupravi, sustavu i funkciji jedinica lokalne samouprave koje imaju regulatornu, usmjeravajuću, organizacijsku, financijsku, razvojnu i funkciju zadovoljavanja javnih potreba. S obzirom na funkcije jedinica lokalne samouprave prikazani su poslovi jedinica lokalne samouprave i prostorno uređenje. U radu je definirana lokalna samouprava u Hrvatskoj, ustrojstvo i djelokrug iste, njihovo financiranje te primjeri dobre prakse na Općini Kostrena i Općini Dugopolje. U zadnjem dijelu rada prikazano je poticanje razvoja gospodarstva na lokalnoj razini na primjeru Općine Sv. Martina na Muri, osnovna stanja Općine te strategije za daljnji razvoj sa kritičkim osvrtom na kraju

Ključne riječi: lokalna samouprava, decentralizacija, poticanje razvoja gospodarstva na lokalnoj razini, Sv. Martin na Muri

ABSTRACT

The paper discusses with the role of local self-government units in stimulating economic development. The emphasis is on the local self-government, the system and function of local self-government units that have regulatory, directional, organizational, financial, developmental and function of meeting public needs. With regard to the functions of the local self-government units, the activities of units of local self-government and spatial planning are presented. This paper defines the local self-government in Croatia, the organization and scope of activities, their funding and examples of good practice in the Municipality of Kostrena and the Municipality of Dugopolje. In the last part of the paper, the promotion of economic development at the local level is shown on the example of the Municipality of Sv. Martina na Muri, the core state of the municipality and the strategy for further development with a critical review at the end

Key words: local self-government, decentralization, fostering local economic development, Sv. Martin na Muri